

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar: Validering i högskolan – för tillgodoräknande av livslångt lärande (SOU 2018:29)

Arbetsgivarverket har anmodats att yttra sig över rubricerad promemoria. Arbetsgivarverket begränsar sina yttranden till frågor som är av statlig arbetsgivarpolitisk karaktär.

Arbetsgivarverket ser positivt på initiativ som gör det enklare för fler att ta del av högre utbildning och som bidrar till ökad rörlighet, snabbare omställning och ett längre arbetsliv. Effektiva system för validering är viktigt för statens kompetensförsörjning och kan underlätta möjligheten att se och ta till vara kompetens som staten behöver. Validering kan vidare gynna arbetet med att attrahera nyckelkompetenser både nationellt och internationellt i statliga verksamheter.

Rättssäkerhet i valideringsarbetet

Förvaltningslagen är grundläggande för statliga myndigheter. Eftersom validering är en form av examination och myndighetsutövning är det viktigt att den utförs på ett rättssäkert sätt. Inte minst är det ur detta perspektiv viktigt att valideringen utförs är tillförlitlig och håller hög kvalitet. Olika aspekter rörande kvalitetssäkring och likvärdig examination är därför av stor vikt vid utvecklingen av valideringssystemet.

Ett ökat stöd till lärosätena från Universitets- och högskolerådet (UHR), inom ramen för bedömning av internationella examina, och från Universitetskanslers-ämbetet (UKÄ), som ansvarar för examinationsfrågorna, kan komma att behövas.

Det är samtidigt viktigt, precis som utredningen fastslår, att lärosätena självständigt sköter kartläggning och bedömning av reell kompetens, i likhet med övrig examination.

Ett långsiktigt sammanhållande ansvar

UHR:s nuvarande uppdrag om att utveckla metoder för bedömning av tidigare kunskaper och erfarenheter föreslås enligt utredningen förlängas till 2020.

Lärosätenas olika storlek och förutsättningar innebär att deras kapacitet att hantera validering kan variera. Det kan vidare vara svårt för mindre lärosäten (och andra berörda myndigheter) att locka till sig nödvändig kompetens för att genomföra valideringsarbetet. Ett mer långsiktigt uppdrag till UHR skulle förmodligen underlätta för berörda arbetsgivare att investera i egen valideringskompetens.

Arbetsgivarverket välkomnar även att statistik över validering på högskolenivå utvecklas hos Universitetskanslersämbetet (UKÄ). Det är en viktig förutsättning för att skapa ett valideringssystem som är rättssäkert och håller hög kvalitet. Även inom detta område bör ett längre uppdrag kunna övervägas.

Med ett mer långsiktigt sammanhållande ansvar kan kompetensförsörjningen underlättas för arbetsgivare och bidra till goda samhällsekonomiska effekter.

En komplex verksamhet kräver stöd och erforderliga resurser

Den högre utbildningen lägger grunden för hela samhällets kompetensnivå och vår internationella konkurrenskraft. Nya system för validering med tillhörande kompetenser kan bidra till goda samhällsekonomiska effekter, men är också resurskrävande. Kartläggningar och bedömningar tar tid och särskilt tidkrävande är tillgodoräknanden inom reell kompetens. Enligt utredningen ska den föreslagna ersättningen ge goda förutsättningar för landets lärosäten att bygga permanenta strukturer för valideringsarbetet.

Arbetsgivarverket vill i detta sammanhang framhålla att det behöver finnas en långsiktig finansiering och förutsägbar ersättning som beaktar hur valideringens omfattning förhåller sig till ett tillgodoräknande. Det är stor skillnad om ett tillgodoräknande rör en del av en kurs, en hel kurs eller en hel utbildning. Därtill tillkommer dokumentation av reell kompetens och utbildning som är förvärvat i ett annat land. Ersättningen och dess utveckling bör också kunna beakta årliga uppräknningar utifrån omvärldens prisförändringar.

Arbetsgivarverkets vill också understryka betydelsen av att system- och processtöd är pålitliga och håller hög kvalitet. I ljuset av våra erfarenheter vet vi att kostnaderna för olika system ofta är förknippade med förbisedda förvaltnings- och utvecklingskostnader. Vid finansieringen är det viktigt att även dessa kostnader beaktas och innefattar den kompetens som behövs.

Prioritera validering av kompetens inom bristyrken

Det är ett välkänt faktum att svensk arbetsmarknad präglas av stora brister inom vissa yrkesområden, brister som förväntas bestå och tillta i framtiden. Vi kan också konstatera att förslagen i betänkandet innebär omfattande reformer för landets lärosäten. I första hand bör validering av kompetens inom bristyrken prioriteras. Prioritering av bristyrken skulle också kunna vara ett sätt att hantera både tillgodoräknande av uppdragsutbildning och förhandsbesked om tillgodoräknande.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Eva Liedström Adler. I den slutliga handläggningen deltog enhetschef Lars Andrén, utredare Hanna Wallinder, föredragande samt rådgivare Ann-Charlotte Jensen.

Eva Liedström Adler

Hanna Wallinder

